

Shrnutí

- Česká ekonomika rostla v 1. čtvrtletí 2011 reálně zatím nejrychlejším tempem po propadu v roce 2009 a pokračujícím plynulém růstu v průběhu roku 2010. Hrubý domácí produkt očištěný o cenové vlivy, sezónnost a nestejný počet pracovních dní se zvýšil proti stejnému období předchozího roku o 2,8 %. Proti předchozímu čtvrtletí stoupl HDP o 0,9 %. K růstu ekonomiky došlo při mírném zhoršení nerovnováhy ve vnějších ekonomických vztazích a zlepšení vnitřní rovnováhy měřené deficitem státních financí.
- Mezikvartální růst byl tažen rozhodující měrou dovozem a vývozem zboží a také růstem zásob. Ostatní složky výdajů na HDP proti poslednímu čtvrtletí roku 2010 poklesly. I v meziročním srovnání byl pozitivní vliv výsledku zahraničního obchodu (zboží i služeb) na přírůstek HDP silný, ovšem výdaje na konečnou spotřebu zůstaly již třetí čtvrtletí po sobě pod úrovní srovnatelného období předchozího roku.
- Spotřeba domácností byla meziročně nižší o 0,5 %. S výjimkou posledního čtvrtletí 2010 klesá souvisle meziročně každé čtvrtletí již po dva roky. Spotřeba vlády se snížila o 1,3 %, poklesy trvají již tři čtvrtletí.
- Růstovou dynamiku české ekonomiky umožnila především silná zahraniční poptávka, zejména v Německu. Díky ní si udržel český export vysoké tempo růstu, i když ve srovnání s průměrnou dynamikou roku 2010 nepatrně nižší. Čistý export přispěl k růstu ekonomiky 2,5 procentními body, investice 0,5 p.b. a spotřeba domácností i vlády růst HDP snižovala (shodně o -0,3 p.b.).
- O pokračujícím významné doplňování zásob svědčí rozsah tvorby hrubého kapitálu, která se proti předchozímu čtvrtletí prudce zvýšila, přičemž samotné investice (tvorba hrubého fixního kapitálu) byly mezikvartálně výrazně nižší. Proti stejnému období 2010 však stouply investice o 3,8 %, nejrychleji od 4. čtvrtletí 2007. Oživení investiční aktivity dokládá i dvojciferný růst dlouhodobých úvěrů firmám.
- Hrubá přidaná hodnota v odvětvích stoupla meziročně reálně o 3,5 %, rychleji než v průměru za rok 2010, ale pomaleji než v jeho posledním čtvrtletí. Odlišnost oproti dynamice HDP byla způsobena meziročním poklesem salda daní a dotací. Přírůstek hrubé přidané hodnoty byl téměř celý (z 90 %) dán jejím růstem ve zpracovatelském průmyslu. Ve významném počtu odvětví přidaná hodnota meziročně poklesla. Poměrně značné rozdíly mezi jejími tempy v reálném a nominálním vyjádření ovlivnil vývoj cen především ve zpracovatelském průmyslu a v opačném směru i v zemědělství.
- Stoupla výkonnost průmyslu, především zpracovatelského. Stavební produkce byla meziročně vyšší, ale prakticky pouze vlivem prudkého propadu ve srovnatelném období 2010. Maloobchodní tržby stouply především vlivem prodejů motorových vozidel. Ve službách zaznamenaly růsty zejména služby spojené s výrobou (doprava, skladování, agentury práce), významné části služeb však tržby meziročně klesly.
- K příznivému obratu došlo v zaměstnanosti. Počet zaměstnaných v pojetí národních účtů stoupl o 0,7 %, především však díky vyšším počtům podnikajících fyzických osob (počty zaměstnanců zůstaly meziročně nižší). Průměrná nominální mzda rostla vlivem přírůstku v podnikatelské sféře, v nepodnikatelské sféře poklesla a dostala se historicky poprvé pod úroveň mzdy zaměstnaných v podnikatelské sféře. Reálná mzda zohledňující spotřebitelskou inflaci meziročně fakticky stagnovala, zaměstnancům v nepodnikatelské sféře však o 3,3 % poklesla. Nabídka volných pracovních míst se významně nezměnila.
- Na cenový vývoj působil růst světových cen komodit, který se promítl zejména do cen výrobců v zemědělství a průmyslových výrobců. Dopad tohoto vývoje do spotřebitelských cen se podařilo na předchozích stupních cenového řetězce vstřebat a na jejich mírný růst působila i vysoká srovnávací základna 1. čtvrtletí 2010, kdy došlo ke zvýšení sazeb DPH i spotřebních daní. Ceny dovozu rostly rychleji než ceny vývozu a působily na zahraniční obchod negativně.

- Příliv přímých investic do české ekonomiky byl nižší než ve stejném období 2010 a generovaly ho především zisky reinvestované zahraničními vlastníky do firem v České republice. Tempa dovozu i vývozu zůstala vysoká.
- Úvěry domácnostem výrazně ztratily na tempu jak v případě půjček na spotřebu, tak úvěrů na bydlení. Jejich rizikové úvěry stouply meziročně o 17 %. Oživení úvěrů firmám připadalo na vrub dlouhodobých úvěrů, krátkodobé a střednědobé dluhové financování bylo pod stavy z konce 1. čtvrtletí 2010.
- Deficit státního rozpočtu se meziročně zlepšil a významně klesl i jeho poměr k nominálnímu HDP. Výběr daní byl v případě DPH, spotřebních daní i korporátní daně meziročně nižší, přestože nominální HDP vzrostl. Celkové výdaje rozpočtu klesly meziročně o 6 %.